

TARTALOMJEGYZÉK

Egyházasdengeleg község településszerkezeti tervének műszaki leírásához

I. ELŐZMÉNYEK, KIINDULÓ ADATOK

II. A TELEPÜLÉS ÁLTALÁNOS HELYZETE

- 1./ A község rövid története
- 2./ Földrajzi, természeti adottságok
- 3./ Regionális összefüggések, közlekedési kapcsolatok
- 4./ Gazdasági adottságok, fejlesztési lehetőségek
- 5./ A népesség alakulása

III. TERÜLETFELHASZNÁLÁS

1./ BEÉPÍTÉSRE SZÁNT TERÜLET

- 1.1. Lakóterület
- 1.2. Gazdasági terület
- 1.3. Üdülőtérület, idegenforgalom
- 1.4. Különleges terület

2./ BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLET

- 2.1. Közlekedési terület
- 2.2. Zöldterület
- 2.3. Erdőterület
- 2.4. Mezőgazdasági terület
- 2.5. Vízgazdálkodási terület

IV. MŰVI ÉRTÉKVÉDELEM

V. TÁJ- ÉS TERMÉSZETVÉDELEM

VI. TÁJRENDEZÉS, KÖRNYEZETVÉDELEM, KÖRNYEZETALAKÍTÁS

VII. KÖZMŰVEK, HÍRKÖZLÉS

- 1./ Vízellátás
- 2./ Szennyvízelhelyezés, szennyvízelvezetés
- 3./ Kommunális szilárd hulladék elhelyezés
- 4./ Felszíni vízelvezetés
- 5./ Energiaellátás, hírközlés

VIII. KÖZINTÉZMÉNY ELLÁTÁS

REGIONÁL

Tervező és Fővállalkozó Kft.
Salgótarján, Mártírok útja 1.

Msz.: T-675/2004.

MŰSZAKI LEÍRÁS

Egyházasdengeleg község településszerkezeti tervéhez

I. ELŐZMÉNYEK, KIINDULÓ ADATOK

A település összevont rendezési tervét a VÁTI készítette 1984-ben, amely jelenleg is érvényben van.

A szakmai előírások 1998-ban módosultak, új törvény lépett hatályba az épített környezet építéséről és védelméről (1997. évi LXXVIII. törvény). Ezt követően az Országos Építési Szabályzatot felváltotta az „Országos Településrendezési és Építési Követelmények”-ről szóló 253/1997. (XII.7.) Kormányrendelet (OTÉK), majd a 36/2002 (III. 7.) Kormányrendelet az OTÉK módosításáról. 2003. júliusában hatályba lépett a 2003. évi XXVI. Törvény az Országos Területrendezési Tervről. Az új törvények, rendeletek, illetve az újonnan jelentkező építési igények (kül- és belterületen egyaránt) miatt szükségessé vált az összevont rendezési terv felülvizsgálata és az új terv elkészítése.

Egyházasdengeleg község Önkormányzat Polgármesteri Hivatala a REGIONÁL Kft-t bízta meg a rendezési terv elkészítésével.

A rendezési terv elkészítésénél figyelembe vettük a helyi adottságokat, az Önkormányzat elképzeléseit, a helyszíni vizsgálatok eredményeit.

A rendezési terv készítésénél az alábbi forrásmunkákat is felhasználtuk:

- Nógrád megye Statisztikai Évkönyve (1995-2002)
- Nógrád megye közlekedésfejlesztési koncepciója (Készítette: tetthely Kft, Budapest)
- Nógrád megye műemlékjegyzéke
- Nógrád megye kézikönyve
- Balogh István: Dengelegi századok
- Nógrád megye területrendezési terve (előkészítő fázis) – vizsgálati összefoglaló és tervezési program egyeztetési anyaga (készítette: VÁTI 2004. május)

II. A TELEPÜLÉS ÁLTALÁNOS HELYZETE

1./ A község rövid története

Egyházasdengeleg története már az Árpád-korban kezdődik. Az első írásos említés a tatárjárás után, IV. Béla idején történik, ekkor Dengelec néven említik. 1327-ben egy dézsma összeíráskor már Dengelegnek írják.

A Dengelegi családnév 1343-ban említődik. Dengel Bálint szolgabíró volt a vármegyében. 1475-ben Dengelegi Bernát királyi biztos Béren. A család leghíresebb tagja Dengelegi B. Péter író, református pap, nagyenyedi esperes, aki Bethlen Gábor támogatásával több külföldi egyetemen is tanult. A reformáció nemcsak a dengelegiek, hanem a falu életét is jelentősen megváltoztatta. Az 1540-es években a község evangélikus hitre tért. 1542-ben már Egyházasdengelegként említik. A török idők kedveztek a reformációnak: a török tisztviselők támogatták az evangélikusokat. Az 1500-as évek közepétől mintegy száz évig közösen használták a templomot. Az evangélikus hívek ez ellen tiltakoztak, bebizonyítva, hogy az egész község evangélikus. A török kiűzése után a Habsburg kormányzattal együtt megerősödött a katolicizmus ezen a vidéken és a katolikusok visszaszerezték a templomot. A közös használat valószínűleg az 1600-as évek végén szűnt meg. Az evangélikusok többször is védték jogaikat, de végül a Rákóczi-szabadságharc leverése után, 1720-ban a közösségnek a sziráki egyházban kellett leányegyházként csatlakoznia.

Egyházasdengeleg leghíresebb vendége II. Rákóczi Ferenc volt. A fejedelem Egerből Lőrincin átvonult észak felé. 1708. június 20-án a kuruc sereg megkezdte a továbbvonulást, amelyet Rákóczi is végignézett, majd a lovasság egy részével dengelegre vonult, ahol ismét hosszasan tanácskozott Bercsényivel. A török kiűzése után a falu lakosságának összetétele is megváltozott. Az 1559. évi összeíráskor még magyar eredetű nevekkal találkozunk. 1715 körül a szlovák betelepülés a falu evangélikus jellegét erősítette. Az evangélikus hitélet 1780 körül újraéled.

Az 1800-as évek politikai fordulatai itt is éreztetik hatásukat. Az 1914-1918. évi háborúból Dengeleg is kivette a részét.

A II. világháború itt is jelentős károkat okozott, a falu sokat veszített mind anyagiakban, mind emberekben. 1945-ben felosztották az urasági földeket, 1946-1948 között a szlovák-magyar lakosság közül csere keretében néhány család visszaköltözött a felvidékre.

1948-ban államosították az egyházi iskolákat és a helyi tanintézményt felköltöztették az államosított kastélyba.

1952-ben megalakult a dengelegi Tsz, később pedig a helyi és a sziráki termelőszövetkezet egyesül Kossuth néven.

2./ Földrajzi, természeti adottságok

Egyházasdengeleg Pásztótól délnyugatra, a Cserhátalján, lankás dombokkal körbevett medencében, Nógrád megye déli részén fekvő település. A községet a Bér patak szeli át. A felszínen elsősorban üledékek találhatók, homok és agyag. A helység közúton közelíthető meg, vasútja nincs. Budapesttől 50, Hatvantól 20 kilométer távolságra van. Pásztóról, Apcról, Hatvanból,

Budapestről, Aszódról, Gödöllőről és Szirákról naponta több autóbuszjáratral is elérhető.

A község határában a Tyauka tanya helyén két évtizeddel ezelőtt a mai MOL Rt. kutató fúrásokat végzett. Két mélykutat készítettek, 1000 m mélyet, s a kutakat azóta Szirák1 és Szirák2 néven tartják számon. Olajat, földgázt nem találtak, de 59 fokos termálvizet igen, melynek összetétele hasonló a Mezőkövesd melletti Zsóry fürdő vizéhez.

A Kárpát medence élővilágának természetes kialakulását meghatározóan befolyásolták a földrajzi helyzetből adódó éghajlati, domborzati és talajviszonyok és mindezek változásait a földtörténet folyamán. A sós vizű Pannon tenger, majd az édesvizű Levantei-tó kiszáradása után vagy félmillió évig a jégkorszak enyhébb és hűvösebb időszakai váltakoztak, s emiatt az élővilág is több ízben cserélődött. Nyíresek, fenyvesek, majd mocsarak és füves rétek váltogatták egymást, aztán félsivatagos homokpuszták, szikesek fűz- és nyárfaligetek, tölgyerdők váltakoztak. És velük együtt cserélődtek az állatközösségek is. A jégkorszaki északi szelek löszréteget hordtak ide, s a kontinentális éghajlat alatt kialakult lassan a füves puszták, a folyóvizek mentén a bokorfűzes és a mocsárvilág. A löszrétegekben megtalálhatjuk a korabeli csigák és rágcsálók maradványait.

A község dél-nyugati felén volt egy homokbánya, amelyből kitűnő minőségű építési homokot termeltek, melynek iszaptartalma 3%-os volt. Ebben a homokbányában dr. Hír János végzett kutatásokat. Vizsgálódásait, gyűjtőmunkáját 1987-ben kezdte. Az eredmény nagy mennyiségű puhatestű és néhány gerinces lelet. A kutató újszerűnek nevezi ezt a leletegyüttest. A keresztrétegezett talaj homok-, vörös- és szürke szintjeiből egyaránt gazdag – folyóvízi és szárazföldi – puhatestű fauna került elő. A gerincesek is ugyanezekben a rétegekben találhatók, de kisebb gyakorisággal. Szabad szemmel is feltűnő, hogy a homokban puhatestű lágy maradvány van. A csigaházak egy részét szürke agyag tölti ki. A gerinces leletek nagy része halfog, békacsont. Sajátos – félkör alakú – lapos csontpikkelyek bizonyítják, hogy egy nagytestű (kb. 1 m hosszúságú) gyíkfaj is élt ezen a tájon.

A kisemlősök közül a sün, a vakond, az egér, hörcsögfélék őseinek fog-, felkarcsont leletei kerültek elő. A hörcsögfélék ma élő képviselői Észak-Afrika és Ázsia félsivatagi területeinek lakói. Jelenlétük fontos éghajlati jelző, megerősíti, hogy a pliocénnek volt egy száraz klímájú időszaka.

Megfontolandó, hogy a két adottságot – a melegvíz és a homokbányákban talált leletek – idegenforgalmi célokra fel lehet távatban használni (melegvízű fürdő létesítése, a volt homokbányában talált puhatestű- és gerinces maradványokat, mint őslénytani lelőhelyet feltárni és tudományos- ismeretterjesztő, oktatási célra felhasználni).

3./ Regionális összefüggések, közlekedési kapcsolatok

Egyházasdengeleg az 1997. augusztus 1.-től érvényes rendszer szerint Pásztó kistérségéhez tartozik.

Általános iskola alsó- és felső tagozat helyben van, az óvoda 25 fős. Helyben található még kultúrház, könyvtár, orvosi rendelő, kereskedelmi egységek.

A közvetlen térség középfokú központja Pásztó, a középfokú oktatás, egészségügyi-kórházi ellátás, kereskedelmi szolgáltatás, igazgatási eljárás (földhivatal, építési ügyek) terén – mint középfokú központ – biztosít ellátást. Egyházasdengeleget rendszeres autóbuszjárat kapcsolja össze Pásztóval, és a környező településekkel.

Vasútvonal a települést nem érinti, a legközelebbi vasúti megálló Jobbágyiban, a legközelebbi vasútállomás Apc—Zagyvaszánton van.

4./ Gazdasági adottságok, fejlesztési lehetőségek

A községben 1952-ben alakult meg a Tsz, 1962-ben a helyi és a sziráki termelészövetkezet egyesült Kossuth MgTsz néven. Egyházasdengelegen az állattenyésztés a vezető szerep, mind a mai napig szarvasmarha tenyésztés folyik.

A falu földjei termékenyek, a helyi termelészövetkezet kevés dolgozót tud foglalkoztatni. Ma is jelentős az ingázók száma, Budapestre, Gödöllőre, Hatvanba, Pásztóra járnak.

Egyházasdengeleget a körzetesítések idején közigazgatás szempontjából Szirákhöz csatolták.

A rendszerváltás után a falu újra önállóvá vált. Beindították az általános iskolát, kiépült a gázvezeték. A munkanélküliség itt is jelen van, az Önkormányzat közhasznúként foglalkoztat néhány munkanélkülit.

Külterületen jelöltünk ki ipari gazdasági területet.

Idegenforgalom terén is lehetne fejleszteni a települést.

5./ A népesség alakulása

a) A település népességének alakulása

Év	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Lakónépesség (fő)	541	538	527	524	522	522	501	510

b) Népszaporodás 1995-2002 között

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Lakónépesség (fő)	541	538	527	524	522	522	501	510
Élve születés (fő)	11	4	7	4	4	3	2	3
Halálozás (fő)	16	12	18	6	6	11	8	2
Természetes szaporodás ill. fogyás	-5	-8	-11	-2	-2	-8	-6	1
Vándorlási különbözet	-	5	-	-1	-	-10	-9	7

c) A népesség megoszlása főbb korcsoport szerint:

	0-14 év		15-59 év		60-x év		összesen	
Év	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő	%
1990*	110	18,9	327	56,1	146	25	583	100
2004**	69	13,0	341	64,4	120	22,6	530	100

* Az 1990. évi KSH adatai alapján

** A polgármesteri Hivataltól kapott tájékoztatás alapján (2004. január 1.-i adatok)

d) Az óvodás és iskoláskorú gyermekek számának alakulása:

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Óvodai férőhely	25	25	25	25	25	25	25	25
Gyermekek száma (fő)	24	18	19	14	19	19	19	19
Óvodapedagógus (fő)	2	2	1	1	1	1	1	1
Ált. iskolai osztályterem	4	4	5	5	5	5	5	5
Tanulók száma (fő)	44	47	45	49	45	45	43	48
Pedagógusok száma (fő)	4	5	6	4	4	4	4	4

A táblázat adatai alapján a következők állapíthatók meg:

- Egyházasdengeleg község lakónépessége 1995-2002 között 541 főről 510 főre csökkent.
- A 0-14 év közötti népesség aránya nagyon alacsony, csupán 13%, tehát az óvodai és iskolai korú népesség további csökkenése várható.

III. TERÜLETFELHASZNÁLÁS

1./ **BEÉPÍTÉSRE SZÁNT TERÜLET**

1.1. Lakóterület, beépítés (Lf jelű)

a) *Jelenlegi helyzet*

Egyházasdengeleg község lakásállományát, illetve változását az alábbi táblázat mutatja:

(A KSH adatai alapján)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Lakások száma (db)	224	224	224	224	224	224	215	215
Lakónépesség (fő)	541	538	527	524	522	522	501	510
1 lakásra jutó népesség (fő)	2,41	2,40	2,35	2,34	2,33	2,33	2,33	2,37
Épített új lakás (db)	1	1	-	-	-	-	1	-
Megszűnt lakás (db)	-	1	-	-	-	-	-	-
Elektromos energiával ellátott háztartás (db)	217	216	216	214	213	215	216	216
Közüzemi vízvezetékek ell. háztartás (db)	-	224	224	224	224	224	214	214
Távbeszélő fővonal (db)	-	8	122	127	180	181	175	177
Vezetékes gáz háztartási fogyasztók száma	54	86	96	104	115	123	129	134

A táblázat adatai alapján a következők állapíthatók meg:

- Az elmúlt 8 évben 3 db lakás épült.
- Az egy lakásra jutó népesség 2002-ben 2,37 fő/lakás volt. Ez a megyei átlag körül van.
- A háztartások 100%-a elektromos energiával, 100%-a vezetékes vízzel, 62,3%-a vezetékes gázzal és 82,3%-a távbeszélő fővonallal ellátott.

A 2002. évi KSH adatai alapján a községben 215 db lakóépület található. A kialakult lakóterület hagyományos családi házas, többségében földszintes beépítésű, de találhatók 2 szintes épületek is. A Rákóczi út mindkét oldalán nagymélységű telkek vannak (130-250 m). A Sport úton lévő telkek 70-150m mélységűek.

b) A rendezési tervben tervezett lakóterület fejlesztés

A településnek 2 fő úthálózata van, az egyik a 21151. sz. forgalmi út, a másik a forgalmi úttal közel párhuzamos út, a Sport út. Ezen kívül a két utat összekötő út, a Petőfi út. A Petőfi és annak külterületi folytatása pedig Erdőtarcsa külterületére vezet. A település belterületén a Sport utca D-i részén van még néhány üres telek. A Kossuth út ÉK-i oldalán összesen 3 db lakóépület található, a többi telek üres. Ezeket lakóterületnek alakítjuk ki, a Kossuth utat összekötjük a Sport úttal. A Sport út DK-i oldalát – szintén külterület igénybevételével beépítésre javasoljuk. A Rákóczi út É-i részén az út másik oldalát is lakóterületként kívánjuk felhasználni.

A fenti területek beépítését azért javasoljuk, mivel a meglévő utcákban egyoldali beépítés van, a közművek kiépítettek, így célszerű a másik oldalt is beépíteni.

A tervezett lakóterületeken is hagyományos, családi házas beépítést tervezünk (földszint + tetőtér), foghíj beépítésnél pedig a meglévő beépítéshez kell igazodni.

A tervezett lakóterület min. 900 m², min. 18 m széles és min. 50 m mélységű.

A részletes szabályozásra a Helyi Építési Szabályzatban térünk ki.

A lakóterületek beépítése az igényeknek megfelelően szakaszosan történhet.

A belterületbe vonás szintén az igényeknek megfelelően valósuljon meg.

1.2. Gazdasági terület (Gip, Gksz jelű)

A gazdasági terület elsősorban gazdasági célú építmények elhelyezésére szolgál. A gazdasági terület magába foglalja a kereskedelmi, szolgáltató és az ipari gazdasági területet.

A községben a Sport utcában működik a Biomed Kft, amely 1991-ben alakult. A Kft. gyógynövények felhasználásával készít krémeket, mesterséges szín- és illatanyag hozzáadása nélkül. Kiegészítő tevékenységként bio-levendulát termesztene a telephely szomszédságában.

A területet a kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területhez soroltuk, melyet a szerkezeti terven jelöltünk.

Ipari gazdasági tevékenységet a község területén nem folytatnak, de távlatban a belterületről D-re, a forgalmi út mellett jelöltünk ki gazdasági területet (csak kevésbé zavaró hatású ipari tevékenység). Az ipari gazdasági területet a szerkezeti terven jelöltük.

13. Üdülőterület, idegenforgalom (Üh jelű)

Idegenforgalmi létesítmények a községben nem találhatók (falusi vendéglátás, üdülőterület, étterem stb.).

A településen vannak olyan adottságok, melyek rövid, illetve hosszú távon kiaknázhatók (homokbánya, melegvíz), az idegenforgalmat erre lehet alapozni.

Rövidtávon a homokbányában talált puhatestű és gerinces maradványokra lehet alapozni. A lelőhelyet helyi védelem alá kell helyezni és tudományos-ismeretterjesztő oktatási célra felhasználni.

A belterülethez kapcsolódóan a 068 hrsz -ú területet jelöltük turisztikai célokra, erre a különleges területeknél térünk ki.

A Kossuth Lajos út DNY-i oldalán alakítottunk ki hétvégi házas üdülőterületet. Ezek igény esetén a közeljövőben megvalósíthatók, közvetlenül kapcsolódik a szintén tervezett rekreációs területhez, melyet szintén turisztikai célokra jelöltünk.

Szintén itt található a volt homokbánya, amelyet rekultiváció után tudományos-ismeretterjesztő, oktatási célra kell felhasználni.

A belterület és a volt zártkerti ingatlanok közötti területet javasoljuk távlatban hétvégi házas üdülőterületnek.

Falusi turizmus céljára meglévő épületet (elsősorban régi parasztház felújításával, melyből még található a településen) is fel lehet használni, vendéglátóhely létesítésénél pedig a színvonal legyen az elsődleges szempont.

1.3. Különleges terület

A különleges területbe azok a területek tartoznak, amelyek a rajtuk elhelyezkedő, elhelyezendő építmények miatt az 1.1. – 1.3. pontok szerinti területektől eltérő területek.

Ezek:

a) Temető (KT-T jelű)

A település működő temetője a község belterületétől K-re, külterületen található. A temető és a ravatalozó közös, egyik felét a római katolikusok, a másik felét az evangélikusok használják. A temető területe távlatban is megfelelő. A temető területén található a XIII. századból való római katolikus templom. Parkoló a temető bejárata mellett van kialakítva.

b) Sportpálya (KT-SP jelű)

A község sportpályája a Sport úton, belterületen található. Öltöző jelenleg nincs, létesítése esetén a sportpálya területén kell megépíteni. A szükséges parkolót szintén telken belül kell kiépíteni.

c) Rekreációs terület (KT-R jelű)

A község belterületétől DNy-ra a 068 hrsz.-ú területének nagy részét rekreációs területnek jelöltük ki. A rekreációs területen sport-, turisztikai-, kulturális-, szállás- és kiszolgáló létesítmények helyezhetők el.

d) Szennyvíztisztító telep (SZT jelű)

A községben még nem épült ki a szennyvízcsatorna hálózat. Egyik alternatívaként helyi szennyvíztisztító mű részére jelöltünk ki területet, a forgalmi út és a Bér patak között, a 058 hrsz.-ú területből.

e) Döggút (D jelű)

A község közigazgatási területén (080/11. hrsz.) döggút üzemel, mely a Páltelek Kft. tulajdonában van. A Páltelek Kft. üzemelteti a volt Tsz major területén lévő állattartó telepet. Távolban meg kell szüntetni. A községnek Héhalommal van szerződése, az ottani döggutat használják az egyházasdelegek is.

A közigazgatási területen lévő döggút megszüntetésének határideje 2005. XII. 31.

f) Homokbánya

A község belterületétől DNy-ra - közvetlenül kapcsolódva a belterülethez – található az egykori homokbánya, melyben az 1980-as évek végén puhatestű- és gerinces maradványokat találtak.

A volt homokbánya tudományos-ismeretterjesztő, oktatási célú hasznosítása javasolt, bár az utóbbi években a homokbányát illegális hulladéklerakónak (elsősorban építési törmelék) használják. Ezt minél hamarabb fel kell számolni és az illegálisan lerakott szemetet minél hamarabb elszállítani.

A különleges területeket a szerkezeti terv jelöli.

A homokbányát helyi védelem alá kell helyezni.(helyi jelentőségű természetvédelmi terület)

g.) Szabadidő park (KT-SZP)

A Sport út és a Bér patak közötti terület szabadidő park céljára jelöltük ki. Itt a szabadidő eltöltéséhez szükséges létesítmények, építmények helyezhetők el (szabadtéri színpad, büfé, öltöző, kispályák, park, játszótér, tó, stb.).

A szükséges parkolót szintén területen belül kell biztosítani.

Szintén szabadidő park kialakítását javasoljuk a Petőfi út É-i oldalán a 263. hrsz.-ú területből.

Ez a terület közvetlenül a helyi védelemre javasolt homokbánya mellett található. Itt lenne célszerű parkolót biztosítani, továbbá parkot, játszótér, szalonnasütőt, esetleg esőbeállót kialakítani.

2./ **BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLET**

2.1. Közlekedési terület

a) Vasúti közlekedés

A község területét vasútvonal nem érinti, a legközelebbi vasúti megálló Jobbágyiban, a legközelebbi vasútállomás Apc—Zagyvaszánton van.

b) Közúti közlekedés

A község területét a 21151. számú Egyházasdengelegi bekötőút érinti, belterületen Rákóczi út.

Az út jelenlegi szabályozási szélessége 18-26 m közötti, de kisebb szakaszon 14 m-es.

A rendezési tervben belterületen a min. 18 m-es, külterületen min. 22 m-es szabályozási szélességet kell biztosítani.

A Petőfi út gyűjtőút, 18 m-es szab. szélességet biztosítunk. A többi út lakóút 14—16 méteres szélességgel. A zsákutcák végén forduló részére biztosítjuk a területet.

c) Tömegközlekedés

A községben 1 helyen van autóbuszmegálló, a központban az üzlet előtt.
A buszmegállóban a leálló-öblöt ki kell építeni.
A buszmegálló területi elhelyezése megfelelő, távlatban sem merült fel igény új buszmegálló létesítésére.

d) Gyalogos forgalom

A községben a Rákóczi úton van kiépített járda.
A többi utcában is legalább egy oldalon ki kell építeni a járdát, az új utcákban is.
Az önálló gyalogutakat a szerkezeti terv jelöli.

e) Kerékpárút

A településen nincs kerékpárút, s a „Nógrád megye közlekedésfejlesztési koncepciója” szerint nem is terveznek, s a község részéről sem merült fel igény.

f) Gépkocsi parkolás, gépkocsi tárolás

A településen a gépkocsik parkolását mind az intézményeknél, mind a lakóterületen telken belül kell megoldani. Ahol erre nincs lehetőség ott közterületen is kialakítható. Jelenleg a temető előtt van közterületen parkoló.
A tervezett ipari terület, rekreációs területen telken belül kell biztosítani a szükséges gépkocsi parkolót.

2.2. Zöldterület (Z jelű)

A község belterületén a sportpálya mellett van játszótér. A Petőfi Sándor – Rákóczi út sarkán van még park, de elhanyagolt.
Zöldterület részére a Kossuth út DNy-i részén biztosítunk területet.
Megemlítjük a kastélyt, melyben jelenleg az iskola működik. A hatalmas telke parkosított.
A temető és a sportpálya területének is jelentős a zöldterülete.

2.3. Erdőterület (Eg jelű)

A község közigazgatási területén minimális az erdőterület. Ezek gazdasági erdők. Azt, hogy erdőterületen mi építhető és milyen feltételekkel, a Helyi Építési Szabályzatban térünk ki.
Az erdők területét a szerkezeti terv jelöli.

2.4. Mezőgazdasági terület (Má, Mk jelű)

A mezőgazdasági terület elsősorban a növénytermesztés és az állattenyésztés, továbbá az ezekkel kapcsolatos termékfeldolgozás és tárolás építményei elhelyezésére szolgál.

A mezőgazdasági terület:

- általános és
- kertes mezőgazdasági terület lehet.

A községtől É-ra, közvetlenül a belterület mellett, a volt Tsz. major területén szarvasmarhatartást folytatnak (200-300 db). A Páltelek Kft. tulajdonában van, melynek Palotáson van a székhelye.

A lakóterület közelsége miatt tovább nem bővíthető, és javasoljuk védő zöldsávval körbevenni.

A kertes mezőgazdasági terület a volt zártkert területe, mely csak művelésre használható, azon építményt nem lehet elhelyezni (a keskeny telkek miatt).

Az általános mezőgazdasági területen is elhelyezhető építmény, erre a Helyi Építési Szabályzatban térünk ki.

2.5. Vízgazdálkodási terület (V jelű)

A vízgazdálkodási terület a vízgazdálkodással kapcsolatos, összefüggő területek. A patak part életől 6--6 m-es sávot szabadon kell hagyni karbantartás céljából. A külterületen tervezett ipari gazdasági területnél a paktól javasolunk min. 10 métert elhagyni.

IV. MŰVI ÉRTÉKVÉDELEM

Egyházasdengeleg község területén az alábbi védett (műemlék) építmények találhatók:

- Római katolikus templom – temető (hrsz. 026/2)

Tulajdonos és kezelő: Római Katolikus Egyházközség, Egyházasdengeleg
Jellege: román stílusú, XIII. század, gótikus bővítéssel

- Evangélikus templom – Rákóczi út 57. (hrsz. 30)

Tulajdonos és kezelő: Evangélikus Egyházközség, Egyházasdengeleg
Jellege: klasszicista, 1837

- Volt magtár – Sport út 39. (hrsz. 267/2)

Tulajdonos és kezelő: Biomed Kft.
Jellege: klasszicista, 1830-1840

A fenti építmények az országos műemlékjegyzékben szerepelnek, a kulturális örökségvédelemről szóló 2001. évi LXIV. (továbbiakban örökségvédelmi) törvény hatálya alapján országos védelemben részesülnek. A műemléki környezet határát a szerkezeti terv jelöli.

Helyi értékvédelem

A községben nincs meglévő, helyi értékvédelem alatt állóépítmény.
Az iskola épületét javasoljuk helyi védelem alá helyezni.

V. TÁJ- ÉS TERMÉSZETVÉDELEM

Egyházasdengeleg területén az alábbi tervezett természeti területek vannak:

- Tervezett természeti területek, melyek országos jelentőségűek.
- Nemzeti Ökológiai Hálózat elemei közül a folytonos folyosó és a megszakított folyosó érinti a települést.

A természeti területeket és a Nemzeti Ökológiai Hálózatot a Szerkezeti terv jelöli.

A volt homokbányát, mely közvetlenül a belterület mellett van, javasoljuk helyi védelem alá helyezni. Az 1980-as évek végén puhatestű- és gerinces maradványokat találtak, s mint őslénytani lelőhelyet javasoljuk helyi védelem alá helyezni, s tudományos-ismeretterjesztő, oktatási célú hasznosítását.

VI. TÁJRENDEZÉS, KÖRNYEZETVÉDELEM, KÖRNYEZETALAKÍTÁS

A község területén a természetes környezeti állapotának megtartására kell törekedni.

Környezetvédelmi szempontból a legfontosabbak:

- A községben nincs kiépített szennyvízcsatorna hálózat. A szennyvizek elhelyezése egyedileg, telkenként történik. A szennyvízcsatorna kiépítéséig zárt szennyvíztárolókban kell a szennyvizet gyűjteni és csak a kijelölt leürítő helyre elszállítani.
- Az állattartó telepen szintén biztosítani kell a keletkező hígtrágya, és trágya megfelelően méretezett, zárt medencében történő gyűjtését.
- Az ipari gazdasági területet védő zöldsávval kell körbevenni.
- Ahol az utak szabályozási szélessége lehetővé teszi, fásítani kell.
- Élő vízfolyásba, felhagyott kutakba szennyvizet bevezetni tilos.
- Az állattartó telepet szintén védő fásítással kell körbevenni.

A község területén nincs felszínmozgásos terület, de a település földtani felépítése, illetve a szomszédos települések közigazgatási területén észlelt és nyilvántartott felszínmozgásos jelenségek ismeretében a lejtős térszínen történő beavatkozás (bevágás, építés stb.) felszínmozgás kialakulásával járhatnak.

VII. KÖZMŰVEK, HÍRKÖZLÉS

1./ Vízellátás

A község vezetékes vízellátása megoldott, a lakások 100%-a vezetékes vízzel ellátott. A tervezett fejlesztések a meglévő hálózat bővítésével megoldhatók. Új épület (lakás, intézmény, ipari) építését csak abban az esetben szabad engedélyezni, ha a vezetékes vízellátás és a tűzi vízellátás biztosított.

2./ Szennyvízelvezetés, szennyvízelhelyezés

A községben nincs kiépített szennyvízcsatorna hálózat, a szennyvizek elhelyezése egyedileg, telkenként történik.

Távlatban meg kell vizsgálni, hogy valamelyik településhez csatlakozzon, vagy pedig egyedi szennyvíztisztító berendezés valósuljon meg, mely a település szennyvizét fogadná. Ehhez a belterületől D-re a 058 hrsz -ú terület egy részét jelöltük ki.

A tervezett fejlesztéseket csak abban az esetben javasoljuk, ha a szennyvízcsatorna hálózat kiépítéséig, a szennyvizek elhelyezése zárt tárolókban történő tárolása biztosított.

3./ Hulladék elhelyezés

A település szemétszállítása megoldott, heti egy alkalommal kerül elszállításra a Jobbágyi szeméttelpre.

Az illegális hulladéklerakókat meg kell szüntetni (ha van).

A volt homokbánya területére illegálisan hordott, elsősorban építési törmeléket minél hamarabb el kell szállítani.

4./ Felszíni vízelvezetés

A település felszíni vizeinek a befogadója a Bér-patak. A patak partélétől 6-6 m-es sávot kezelés céljára szabadon kell hagyni.

Az utak mentén legalább egy oldalon az árkot ki kell építeni (hegy felől).

Az utaktól függetlenül vezetett árkokat továbbra is meg kell tartani.

5./ Energiaellátás

a) Villamos energiaellátás

A község villamos energiaellátása megoldott, a lakások 100%-a villamos energiával ellátott.

A fejlesztések a hálózat bővítésével, esetleg a transzformátor átépítésével megoldhatók.

A községben 2 db oszloptranzformátor biztosítja az energiaellátást.

b) *Gázellátás*

A községben kiépült a vezetékes gázhálózat. A lakások 62,3%-a vezetékes gázzal ellátott.

Gázfogadó a községtől D-re, közvetlenül a belterület mellett (047/1 hrsz.) található.

c) *Hírközlés*

A lakások 82,3%-a távbeszélő fővonallal ellátott.

Mobiltelefon vételi lehetőségek jók.

VIII. KÖZINTÉZMÉNY ELLÁTÁS

Egyházasdengeleg községben az alábbi intézmények találhatók:

1./ **Igazgatási intézmények:**

- Polgármesteri Hivatal – a Rákóczi úton, megfelelő
- Rendőrség körzeti megbízott – Szirákon van.

2./ **Oktatási intézmények:**

- 5 tt-es általános iskola – Kossuth L. úton. Alsó-, felső tagozat idejár, 8 osztályos, de összevont osztályok vannak
- 25 fh-es óvoda – Petőfi Sándor úton, megfelelő, bár az épület egy része megsüllyedt

3./ **Egészségügyi intézmények:**

- Orvosi rendelő – a Rákóczi úton, a polgármesteri hivatallal egy épületben, megfelelő
- Gyógyszertár – nincs a településen, a legközelebbi gyógyszertár Szirákon és Palotáson van

4./ **Művelődési intézmények:**

- Kultúrház, – Petőfi út – Rákóczi út sarkán, nincs kihasználva
- Könyvtár – az iskolában, megfelelő

5./ Szolgáltató intézmények:

- Posta – megszűnt, mobilposta működik
- Élelmiszerbolt – 2 helyen -- Rákóczi úton, megfelelő
- Italbolt – Rákóczi úton, megfelelő

6./ Egyházi intézmények:

- Római katolikus templom – a temetőben
- Evangélikus templom – a Rákóczi úton
- Evangélikus lelkeszi hivatal – a Rákóczi úton

Új intézmény részére (kereskedelmi, vendéglátó, szálláshely szolgáltató stb.) nem jelöltünk ki területet, mivel lakóterületen is elhelyezhetők igény esetén (vagy új épület, vagy meglévő felhasználásával).

Salgótarján, 2005. szeptember

.....
Karácsony Ágnes
tervező